

Entrevista a Miquel Roca, candidat de Convergència i Unió al Congrés dels Diputats

“Els qui perdin diran que som un perill per a la unitat d'Espanya”

Miquel Roca Junyent (Cauderan, França, 1940), líder convergent. La conjuntura electoral situa el seu partit, els interessos del qual ha representat al Congrés dels Diputats de Madrid durant setze anys, com la clau de la pròxima legislatura i, per tant, del futur de Catalunya.

L' eslògan del seu partit...

—“Ara, decidirem”.

—D'entrada remet al PP, senyor Roca.

—A mi no m'ho sembla. L'“Ara” és nostre, per entendre'ns. Vam fer l'“Ara, més”, l'“Ara convé Convergència”... De fet, l'eslògan sencer era “La gran oportunitat: ara, decidirem”, però com que era molt llarg vam deixar “La gran oportunitat” per a la pre-campanya. L'“Ara, decidirem”, sol, costa més d'explicar quan hem *intoxicat* la gent tot aquest temps amb “La gran oportunitat”, però és l'explicació didàctica del seu per què.

—¿I què “decidirán”?

—Decidirem canviar tot el que puguem, des de la política econòmica. Decidirem aprofundir en el desplegament autòndic de l'estat, des de la perspectiva de l'autogovern de Catalunya, però també amb una visió generalitzada a nivell d'estat. Decidirem tot el que puguem fer per canviar un estil de fer política dolent. Això és el que decidirem. I si no podem decidir això perquè no s'accepta aquest plantejament, doncs no decidirem: ens quedarem a l'oposició. Si decidim, és per fer el nostre programa.

—¿Amb qui “decidirán”?

—Això ho han de dir els electors. No ho podem decidir nosaltres. És prematur i frívol, per part nostra, fer especulacions. El que ens interessa és fer un gran resultat a Catalunya, per tenir, no simplement la força que es deriva de la posició al Parlament espanyol, sinó de la victòria de Catalunya. És molt diferent ser decisiu perquè aritmèticament som decisius, que ser decisiu perquè, a més, tens un resultat molt important a Catalunya que avala la teva capacitat de decisió, de negociació, d'incidir directament en l'acció de govern a nivell d'estat.

—A priori no hi ha prejudicis per a decidir amb el PSOE o amb el PP, ¿no?

—N'hi ha per tots dos costats. Tenim tants prejudicis i tan poques preferències

per un com per un altre. La política no la fa l'amor ni l'estimació ni l'afinitat, sinó que la fan els interessos globals que hem de defensar.

—¿Qui de CiU “decidirà”?

—Si pot ser, com més gent millor, perquè és una decisió tan important la que haurem de prendre, que no es tracta simplement que hi estiguem d'acord en Pujol i jo a Convergència, que hi estem, sinó que hi estigui també Unió Democràtica de Catalunya, i, si pot ser, una àmplia base del partit, perquè és una decisió històrica. Mai el catalanisme polític, des de la seva aparició, havia tingut una possibilitat com la que té ara. Ni en Cambó ni en Macià van poder fruir a nivell d'estat d'una correlació de forces com la que se'ns presenta ara a nosaltres. La Lliga era molt important, però la presència d'en Cambó va ser molt individual: sense la Lliga es podia governar. Era una època d'un torn entre liberals i conservadors en el que no comptaven les majories parlamentàries com ara. El mateix li passa a Esquerra Republicana en l'època de la República, en la mesura que la seva aportació és simbòlica, els seus diputats no eren decisius per governar. Era una aportació de qualitat, que no discuteixo gens, però no descansava en la força de ser absolutament decisius. Per tant, en tot el que va de segle, per primera vegada, la nostra capacitat de decisió descansa, a més, en la necessitat que es tindrà del nostre suport per a definir una majoria parlamentària estable.

—En aquesta decisió, ¿també comptarà l'opinió dels sectors socials i econòmics?

—Totalment. Haurem d'escoltar molta gent, de tota mena, però lògicament, després d'haver escoltat molt, haurem de prendre nosaltres la decisió. I previsiblement pot ser una decisió que acontenti a uns i no acontenti a uns altres, però el que ningú dubta és, com deia un article de Vicenç Villatoro, i deia molt bé, que no es tracta de discutir quin ús farem d'aquesta força, sinó

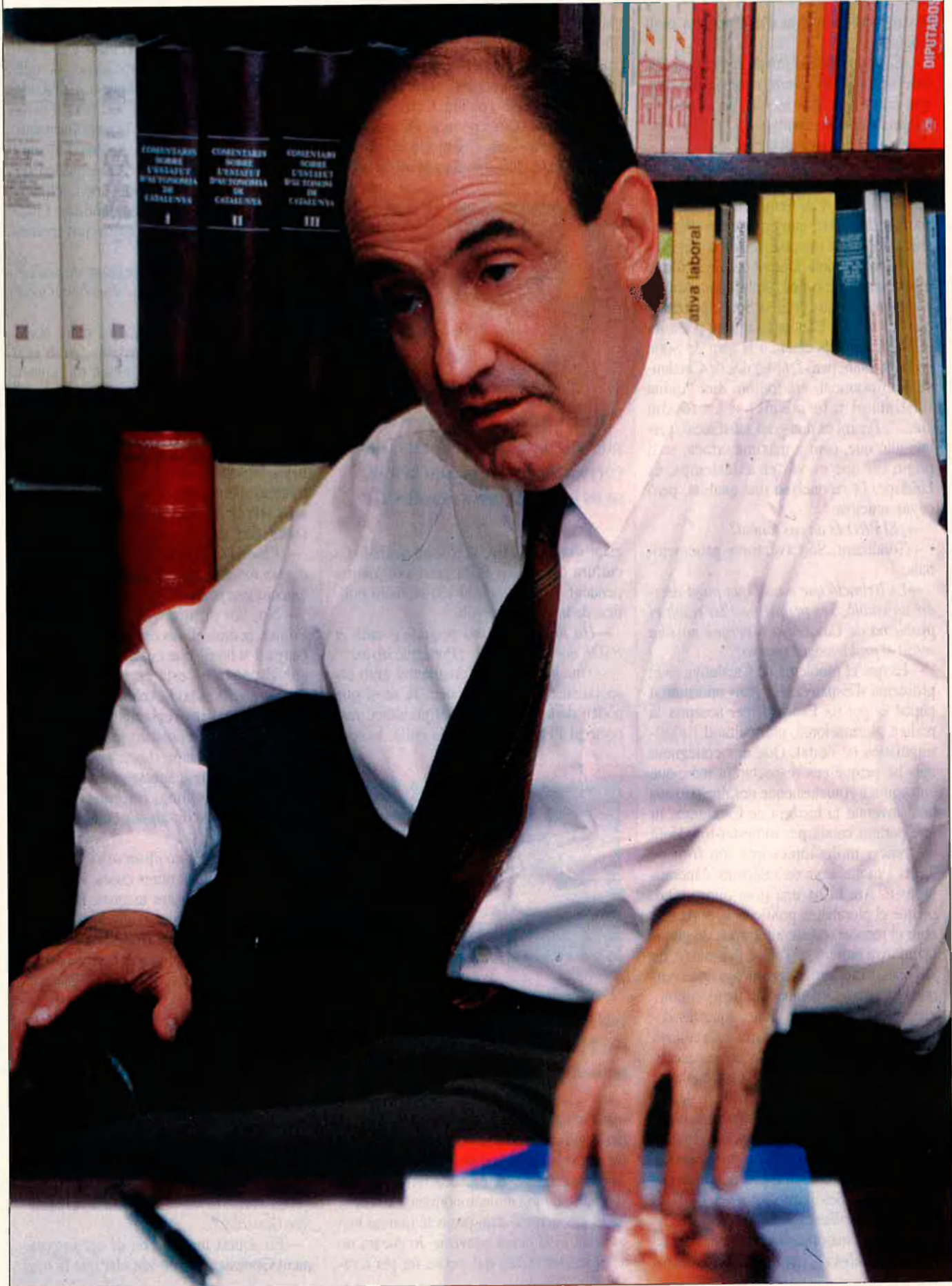
que no volem renunciar al dret a exercir-la. Ara tenim una possibilitat i després ja veurem quin ús en fem, i fins i tot si en fem ús, però volem tenir la possibilitat de fer-ne ús. Volem seure en una taula i poder dir el meu actiu és aquest i jo poso aquestes condicions.

—Aquesta possibilitat que se'ls presenta ha despertat ja unes reticències.

—Moltes.

—A Andalusia, per exemple.

—Però jo crec que són reticències en el nivell dels liderats polítics per fer campanyes demagògiques. En canvi, he de dir que, pel que fa a Madrid capital, és una reticència molt menor. Més aviat em trobo que tot el sector del comerç o tot el sector de la petita i mitjana empresa, a nivell de tot l'estat, vénen a dir que confien que la nostra aportació pugui ser decisiva pel que fa a plantejaments que a ells els convenen. O en el món de la pagesia, on tenim una sintonia molt important, des del que representa l'acció pagesa a Catalunya coordinada amb la pagesia a nivell d'estat. Per tant, aquestes reticències són molt d'en Pacheco o d'en Rojas Marcos o, si convé, d'una frase fins i tot d'en Maragall. Però això no vol dir que hi hagi reticències en la base sociològica del país. Ara: podria ser que n'hi haguessin, però no podem renunciar a aprofitar una possibilitat que passa per davant de nosaltres, i que és molt important des del punt de vista de la concepció de la identitat nacional de Catalunya. Catalunya és sempre aquell empelt entre la tradició carolíngia i tot el que representa la revolució industrial, tot el que representa la Renaixença des del punt de vista d'enfortiment de la base econòmica del país. I a això, ara, nosaltres podem donar-li resposta, perquè un determinat marc d'estat que reculli les aspiracions econòmiques de la nostra gent és enfortir la pròpia identitat. I des del punt de vista del desplegament autòndic, és evident que si resollem temes com el del sistema del finançament o el del

Senat, això canviaria d'una manera molt singular.

—*El programa del Partit Reformista Democràtic (PRD) també connectava amb una bona part dels sectors de la petita i mitjana empresa espanyola...*

—Però el liderava un català.

—*També ara.*

—No, ara lidero Convergència i Unió i prou. I des de CiU fem una aportació al conjunt de l'estat, que és diferent. Per entendre'ns, és la mateixa filosofia del projecte, però és molt diferent des de la forma instrumental amb què l'apliquem. Ara no pretenem que ens votin a Sòria, pretenem que ens votin a Catalunya i prou, per a fer el mateix que els dèiem a la gent de Sòria en l'any 1986, però fent-ho des de Catalunya. Curiosament, ara tothom diu: "quina llàstima el reformisme, si ho féssim ara...". Per mi és una gran satisfacció, perquè allò que, com a màxima crítica, se li pugui dir que es va fer a destemps, és fantàstic. Et reconeixen una qualitat, però et vas anticipar.

—*¿El PRD és un cas tancat?*

—Totalment. Són aventures generacionals.

—*La irritació que causa que pugui decidir un català, ¿és perquè no s'ha resolt el problema de Catalunya o perquè no s'ha resolt el problema d'Espanya?*

—És que el problema de Catalunya és el problema d'Espanya. La gran oportunitat també és per tot Espanya, per acceptar la realitat plurinacional, pluricultural i plurilingüística de l'estat. Que ens coneguem més bé perquè ens respectarem més, que entenguin a Andalusia que nosaltres no ens hem inventat la història de Catalunya, ni que parlem català per molestar-los. Hem de trencar molts tòpics que són fruit de molts i molts anys de relacions d'incomprensió. Ara hi ha una gran oportunitat, perquè el pluralisme polític és la porta que obre el reconeixement a tot tipus de pluralisme. Ara entrem en l'etapa del diàleg, de la concertació, en l'etapa menys intervencionista, menys intemperant, menys intolerant, menys prepotent. Totes aquestes coses són les que el catalanisme i Catalunya necessiten que desapareguin per ser acceptats. Em faria molta il·lusió veure que a les universitats de la resta l'estat s'obren departaments de llengua catalana, perquè no té sentit que n'hi hagi més a les universitats britàniques que a les de la resta de l'estat. ¿És que no li pot interessar a ningú aprendre el català a Sevilla?

—*Però pluralisme, ja n'hi havia, ¿no?*

—Mai una majoria absoluta hegemònica com la socialista genera pluralisme. Euro-

pa és la cultura de la coalició: Anglaterra, França, Holanda, Itàlia, Bèlgica, Dinamarca, Portugal fins i tot. I Catalunya és també la cultura de la coalició, encara que molt sovint la gent se'n oblidada. Convergència i Unió són dos partits polítics. I aquesta cultura de coalició ens ensenya, forçosament, a dialogar. I l'hegemonia socialista no ha

CARME PUÉRTOLAS

“Ni en Cambó ni en Macià van poder fruit a nivell d'estat d'una correlació de forces com la que se'ns presenta ara a nosaltres.”

estat dialogant. Bé, això s'ha acabat. La cultura del diàleg és la gran assignatura pendent, en la dimensió estrictament política, de la vida espanyola.

—*Ha dit que té tants prejudicis amb el PSOE com amb el PP. ¿Pot explicar-los?*

—Tinc el prejudici fonamental amb els socialistes que ja els conec. Ja sé el que poden donar de si. I tinc el prejudici, respecte al PP, sense anar més enllà, la seva

CARME PUÉRTOLAS

“Desconfiem dels socialistes perquè ens han enganyat reiteradament, i del PP perquè hem vist massa antiautonomisme en la seva política.”

resistència a acceptar la minsa introducció del català al Senat, la impugnació que fan de qualsevol cosa que es faci en el tema de la normalització lingüística. Al PP hi ha una actitud molt antiautònica, i a més hi ha la inconcreció d'un projecte que no han explicat ni al debat televisiu. Jo encara no sé el senyor Aznar què pensa fer per a re-

soldre el tema de l'atur o el dels pensionistes. Tinc un gran recel en relació amb uns i altres. Desconfiem dels socialistes perquè ens han enganyat reiteradament, i desconfiem del PP perquè hem vist massa actituds antiautonomistes en la seva formació política. Al debat d'anit a Antena 3 el senyor González i el senyor Aznar parlen de l'Espanya del 93 i del futur, i no dediquen ni un segon a la política autonòmica. I cap dels dos li recrimina a l'altre haver-se'n oblidat. És molt greu.

—*Diuen que vostè és partidari de pactar amb el PSOE, mentre que Pujol prefereix el PP.*

—Són tòpics. En Pujol i jo, sobre això, pensem exactament el mateix. ¿Amb qui s'ha entès la Generalitat durant tot aquest temps? Amb el govern socialista. ¿Amb qui s'havia d'entendre, amb l'oposició de l'Aznar? Aleshores, es genera el tòpic de dir que sempre ens entenem amb els socialistes. Nosaltres ens hem entès amb qui ens havíem d'entendre. Qui no compregui això vol dir que no entén quina ha de ser l'acció de Catalunya en l'estat.

—*Aznar va dir que no vendria Espanya als nacionalistes, i això vol dir que estava tancant una porta...*

—No, vol dir que va dir una bestiesa. Primer, perquè ell no és el propietari d'Espanya. I si ho és, que ens avisi. Segon, perquè Espanya no està en venda. I tercer, perquè nosaltres no la volem comprar. L'únic que nosaltres reclamem és el dret a participar en la construcció del futur de l'estat. Per tant, aquestes frases són molt histriòniques i molt aparatoses, que queden molt bé en un míting, però que no volen dir res. I si volen dir alguna cosa, volen dir bestieses.

—*Els socialistes no diuen això.*

—No, però diuen altres coses. Aquí ningú s'està de dir cosetes maques. Però nosaltres n'hem de fer cas omís. Si jo hagués de valorar les paraules d'en Maragall a Jerez, o a Cadis, m'obligarien a reconsiderar moltes coses. Un no pot anar a Andalusia a dir determinades coses que sap que tindran una lectura anticatalana, que serà aprofitada immediatament. Un català no pot fer això. Per tant, prefereixo oblidar-me'n i esperar a veure què passa el dia 7. Estic absolutament convençut que el dia 7 els qui guanyin ens trobaran fantàstics, i els qui perdin diran que som un perill per a la unitat d'Espanya. Uns i altres diran això, en funció del resultat obtingut.

—*¿El seu interlocutor en el PSOE és Felipe González?*

—En aquest moment ha de ser forçosament González. No es veu clar que hi hagi

ningú més que pugui assumir una representació sòlida i fiable al PSOE.

—*¿Ni tan sols el seu amic Narcís Serra?*

—Amb tota sinceritat, ni ell.

—*¿Amb qui s'entén millor vostè, amb el PSC o amb el PSOE?*

—He de dir que a vegades és més fàcil entendre —no dic entendre'ns— el PSOE que entendre el PSC. Perquè jo, al PSC, li haig de demanar molt més que al PSOE. Ja comprenc que Alfonso Guerra hi hagi moltes coses que no les entengui, com el Girona-Girona i el Llérida-Lleida, que ho vaig negociar amb ell, però amb el PSC no té sentit que ho negociï. És incompreensible que no ho haguessin resolt ells directament.

—*¿El PP aporta alguna solució als problemes reals?*

—En tot cas, no ens l'han explicat. He tingut l'obligació de llegir-me el seu programa en matèria de sanitat, on es fa una crítica ferotge de l'actuació socialista i acte seguit diu "propuesta: mejorar y racionalizar la gestión de la sanidad". Si això és una proposta... No hi ha propostes operatives del PP. No puc dir si en tenen cap perquè no les han explicades. Al debat d'Antena 3, insisteixo, ni una sola mesura, ni un sol indicatiu. Res. És molt difícil saber què volen aquesta gent.

—*Vostè des de Madrid és vist com un catalanista, però des de Barcelona, segons quins sectors, el veuen tot el contrari. ¿Com ho viu?*

—Amb molta tranquil·litat, perquè els sectors que em veuen tot el contrari deuen ser molt minoritaris. Un sempre ha d'intentar accontentar una àmplia majoria; els sectors minoritaris i testimonials...

—*Ho dic perquè fa la impressió que alguns voldrien que vostè demanara perdó per fer política a Madrid.*

—Jo tinc la trinxera difícil per a un nacionalista català. Hi ha trinxeres fàcils i agradables, i n'hi ha de difícils. Però veig que després la gent agraeix aquesta funció, no únicament amb els vots sinó amb la confiança, amb l'estima. Deu haver-hi gent que no vulgui acceptar aquest paper que a mi em toca fer, però jo ho respecto. Quan un sap què fa i per què ho fa, i al servei de qui ho fa, té la consciència tranquil·la.

—*¿Després del 7-J espera que aquesta trinxera siga més agradable?*

—En qualsevol cas serà molt desagradable. Si tot va bé, com jo crec que pot anar,

no únicament tindrem capacitat de decisió sinó també una enorme responsabilitat. Responsabilitat perquè les coses vagin bé, que no és clar que puguin anar bé. Tu creus que tens solucions, però podria ser que quan les posis en la pràctica no fossin tan bones. És humilitat electoral. Això que diu Aznar de "yo he nacido para ganar...", doncs jo, no. Jo, per treballar, per ser una persona normal. Hem fet unes mesures contrastades amb Europa, que creiem que van bé, però vés a saber si després resulta que la conjuntura no t'ho permet. Després, una altra enorme responsabilitat. Si els catalans, i nosaltres serem els catalans (Narcís Serra és "el socialista Narcís Serra", i Miquel Roca i CiU són "els catalans"), fracassem en aquest intent, no ens hi juguem únicament credibilitats personals, sinó col·lectives, i això inquieta molt. L'única

El tercer home

Nascut a l'exili que va emprendre el seu pare, el polític J.B. Roca Caball, aquest home va participar en totes les contestacions universitàries a la dictadura. Quan es va extingir el FOC, mentre que tots donaven per fet que Narcís Serra aniria a la dreta i Miquel Roca a l'esquerra, va posar el seu capital polític al costat del de Jordi Pujol. Sempre ha jugat fora de casa i li ha tocat ballar amb la més lletja de CiU, però ara pot protagonitzar la gran oportunitat de Catalunya.

tranquil·litat que tinc és que seria pitjor la inhibició que el risc d'acceptar l'exercici d'aquesta responsabilitat.

—*¿Quins són els capítols innegociables que té preparats si arriba el cas?*

—Tots. Un programa és interdependent. La part més important del nostre programa d'esports és una organització confederada de les federacions esportives. La part del sistema del finançament relliga amb la solució econòmica per als ciutadans de Catalunya. El problema de l'"administració única" no es defensa simplement des de la perspectiva del fet autonòmic, sinó que també té una justificació des del punt de vista de l'estalvi i la despesa. Per tant, jo puc discutir concrecions del programa, si en comptes de 100 ha de ser 98, però el concepte no es pot discutir.

—*¿Per què un mateix estat dona dretes tan distintes?*

—No són tan diferents, la dreta espanyola i la dreta catalana que vota el PP és la mateixa.

—*No em referia a aquesta dreta.*

—És que nosaltres no podem ser la dreta. Nosaltres som poble, som gent. Si vostè va a més d'una empresa de Catalunya, el comitè d'empresa ens vota a nosaltres i els amos al PP. I en altres, el comitè d'empresa ens vota a nosaltres, i els amos als socialistes. I en altres llocs el petit empresari és nostre. Un partit d'una naturalesa com el nostre és molt interclassista, terriblement interclassista. Per definició, un partit nacionalista mai és un partit classista. Si un partit nacionalista fos classista, deixaria de ser nacionalista. Has d'adreçar-te a una síntesi global del país. Tot el nostre intent d'anar penetrant en el món dels barris perifèrics i la immigració ens ha obligat a accentuar la nota social del nostre programa, que és més avançat que el del PP, que el del PSOE i, molt sovint, que el d'Izquierda Unida.

tuar la nota social del nostre programa, que és més avançat que el del PP, que el del PSOE i, molt sovint, que el d'Izquierda Unida.

—*En aquest aspecte vostè ja estava sensibilitzat.*

—Procedeixo d'una extracció ideològica molt esquerrana, però no és pas per mi: en Pujol ha estat sempre un home d'una gran sensibilitat social.

—*¿Com es produeix el seu acostament a Pujol?*

—En Pujol i jo ens coneixíem de l'època de Vinatèlia. Ell no hi va estudiar, però va ser el confrare major de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat de Vinatèlia. Jo tenia amb ell la relació del jove respecte

del gran. Ell era el jove gran i jo el jove petit. Vaig col·laborar amb ell en diverses accions durant la clandestinitat, i quan vaig deixar el Front Obrer de Catalunya, em va marcar el desig d'aterrar en el pragmatisme, de posar fi a la discussió estèril de si era primer la qüestió social o la qüestió nacional. El món del realisme em va fer veure que la simbiosi entre la qüestió social i la nacional es produeix d'una manera molt aferrissada, i en aquest sentit Convergència va sintonitzar molt bé. Els socialistes es van ja equivocar en aquell moment, no ho van saber compatibilitzar, i la seva vinculació al PSOE els va fer trencar una gran tradició del socialisme català. Això, ho han pagat car. I encara no han acabat de pagar la factura.

Miquel Alberola
Pere Martí